

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้รายงานได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับเป็นพื้นฐานในการดำเนินการศึกษาประกอบด้วย

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ พุทธศักราช 2551
2. การเขียน
3. การเขียนภาษาเพื่อการสื่อสาร
4. แบบฝึกเสริมทักษะ
5. ดัชนีประสิทธิผล
6. ความพึงพอใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ

3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้

5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลกดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และ แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวกับรายงาน

ตาราง 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เกี่ยวกับการศึกษา

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
<p>สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร</p> <p>มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาใน การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>1. พูด/เขียนโต้ตอบใน การสื่อสารระหว่างบุคคล</p>	<p>บทสนทนาที่ใช้ในการทักทาย กล่าวลา ขอบคุณ ขอโทษ ชมเชย การพูดแทรกอย่างสุภาพ ประโยค/ข้อความที่ใช้แนะนำตนเอง เพื่อน และบุคคลใกล้ชิด และสำนวนการตอบรับ เช่น Hi/Hello/ Good morning/ Good afternoon/ Good evening/ I am sorry./ How are you?/ I'm fine. Thank you. And you?/ Hello. I am.../ Hello,...I am... This is my sister. /Hello,.../ Nice to see you. Nice to see you too./ Goodbye./ Bye./ See you soon/later./ Good/Very good./ Thanks./ Thank you./ Thank you very much./ You're welcome./ It's O.K .etc..</p>

ตาราง1 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	2. ใช้คำสั่ง คำขอร้อง คำขออนุญาตและให้คำแนะนำง่ายๆ	คำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำที่มี 1-2 ขั้นตอน
	3. พูด/เขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธ การให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่ายๆ	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้บอกความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือ เช่น Please.../ May...?/ I need.../ Help me!/ Can/ Could...?/ Yes,.../No,... etc.
	4. พูด/เขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้ขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว เช่น What do you do? I'm a/an... What is she/he? ...is a/an (อาชีพ) How old/tall...? I am... Is/Are/Can...or...? Is/Are...going to...or...? ...is/are going to... etc.
	5. พูด/เขียนแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว และกิจกรรมต่างๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้นๆ ประกอบ	คำและประโยคที่ใช้แสดงความรู้สึก เช่น ชอบ ไม่ชอบ ดีใจ เสียใจ มีความสุข เศร้า หิว รสชาติ เช่น I'm.../He/She/It is.../ You/We/They are...I/You/We/They like.../He/She likes...because... I/You/We/They love.../He/She loves...because...I/You/We/They don't like/love/feel...because... He/She doesn't like/love/feel... because... I/You/We/They feel... because... etc.

ตาราง1 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และ ความคิดเห็นในเรื่อง ต่างๆ โดยการพูด และการเขียน	1.พูด/เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ตนเองและเรื่องใกล้ตัว	ประโยคและข้อความที่ใช้ในการให้ ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล สัตว์ สถานที่ และ กิจกรรมต่างๆ เช่น ข้อมูลส่วนบุคคล เรื่องต่างๆ ใกล้ตัว จำนวน 1-500 ลำดับ ที่ วัน เดือน ปี ฤดูกาล เวลา สภาพ ดินฟ้าอากาศ อารมณ์ ความรู้สึก สี ขนาด รูปทรง ที่อยู่ของสิ่งต่างๆ เครื่องหมายวรรคตอน
	2. เขียนภาพ แผนผัง และ แผนภูมิแสดงข้อมูลต่างๆ ตามที่ฟังหรืออ่าน	คำ กลุ่มคำ ประโยคที่แสดงข้อมูลและ ความหมายของเรื่องต่างๆ ภาพ แผนผัง แผนภูมิ ตาราง
	3. พูดแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว	ประโยคที่ใช้ในการพูดแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมหรือเรื่องต่างๆ ใกล้ตัว
สาระที่ 4 ภาษากับ ความสัมพันธ์กับชุมชน และโลก มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ ภาษาต่างประเทศใน สถานการณ์ต่างๆ ทั้งใน สถานศึกษา ชุมชน และ สังคม	1. ฟัง พูด และอ่าน/เขียนใน สถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นใน ห้องเรียนและสถานศึกษา	การใช้ภาษาในการฟัง พูด และอ่าน/ เขียนในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นใน ห้องเรียน

จากการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สาระภาษาต่างประเทศ สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนนั้นต้องจัดให้สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา โดยเน้นการฝึกภาษาเพื่อการสื่อสาร ใช้ภาษาง่าย ๆ ในสถานการณ์ต่าง ๆ มุ่งให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเรื่องราวและวัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก สามารถเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นได้ และต้องรู้วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. การเขียน

1. ความหมายของการเขียน

มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายของการเขียนไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยศิลปากร (2540 : 71) ให้ความหมายของการเขียนว่า เป็นการสื่อสารด้วยตัวอักษรเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ประสบการณ์ ข่าวสารและจินตนาการจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่าน

กองทัพ เคลือบพณิชกุล (2542 : 123) ให้ความหมายของการเขียนว่า หมายถึงทักษะการใช้ภาษาชนิดหนึ่ง เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิด จินตนาการ ประสบการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งอารมณ์และความรู้สึกกับข่าวสาร เป็นการสื่อสารหรือสื่อความหมายโดยมีตัวหนังสือตลอดจนเครื่องหมายต่าง ๆ เป็นสัญลักษณ์แทนถ้อยคำในภาษาพูด เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ตามความมุ่งหมายของผู้เขียน การเขียนจึงเป็นทักษะที่มีหลักฐานถาวรปรากฏอยู่นาน และงานเขียนจะเกิดผลดีหรือผลเสียขึ้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของเนื้อหาและกลวิธีการเขียนของผู้เขียน

รัชชสุดา ทรัพย์มาก (2548 : 36) การเขียนคือการสื่อความหมายของผู้ส่งสารด้านความรู้ ความรู้สึกนึกคิดเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้รับสารได้ทราบเจตนาและจุดประสงค์ที่ผู้ส่งสารต้องการซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความสามารถในด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ การใช้ถ้อยคำสำนวนที่สละสลวย ตลอดจนพื้นฐานทางด้านวิจารณ์ญาณและจินตนาการ

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การเขียนเป็นการสื่อสารด้วยตัวอักษรเพื่อสื่อความรู้ ความคิด จินตนาการและประสบการณ์ต่างๆ ให้ผู้อ่านเข้าใจได้ตามความมุ่งหมายของผู้เขียน โดยผู้เขียนต้องอาศัยความรู้ความสามารถในด้านคำศัพท์ ไวยากรณ์ การใช้ถ้อยคำสำนวนที่สละสลวย

2. หลักการจัดกิจกรรมการสอนเพื่อฝึกทักษะการเขียน

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540 : 185) เสนอหลักการจัดกิจกรรมการสอนเพื่อฝึกทักษะการเขียนไว้ดังนี้

1. การสอนทักษะการเขียนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกและเสริมรูปแบบภาษาที่ผู้เรียนคุ้นเคยแล้วจากการฟังและพูด

2. การควบคุมการเขียนควรลดน้อยลงตามลำดับ ผู้เรียนควรฝึกตอบสนองต่อสิ่งชี้แนะ ด้วยตนเองทีละน้อย

3. กิจกรรมการเขียนเพื่อการสื่อสารควรเน้นเป็นพิเศษ และหลังจากที่ผู้เรียนได้ ฝึกการเขียนตามที่คุณสอนชี้แนะแล้ว ผู้เรียนควรมีอิสระเต็มที่ในการเขียน

3. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเขียน

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540 : 164) กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเขียนเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. กิจกรรมก่อนการเขียน เป็นการให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกลไกทางการเขียนในเรื่องต่างๆ เช่น การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การใช้กาล (Tense) และศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่จะเขียน

2. กิจกรรมระหว่างเรียน เป็นกิจกรรมที่คุณสอนนำมาใช้ในการฝึกทักษะการเขียน เช่น นำภาพประกอบมาให้ให้นักเรียนเขียนเรื่องจากภาพ นำเทปทสนทนามาให้ให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนเขียนเป็นเรื่องเล่า หรือสรุปเรื่องที่ได้ยิน

3. กิจกรรมหลังเรียน เมื่อผู้เรียนเขียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว อาจให้นำมาอ่านในชั้นเรียนให้เพื่อนร่วมชั้นฟัง ตลอดจนนำมาแสดงความคิดเห็นและวิจารณ์ว่าข้อเขียนนั้นดี ถูกต้องในการสื่อ ความหมายน้อยเพียงใด และการใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ มีข้อที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม อย่างไรบ้าง

4. กิจกรรมการสอนทักษะการเขียน

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540 : 185 – 193) แบ่งการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการเขียนไว้ 3 ประเภท ดังนี้

1. การเขียนแบบควบคุม (Controlled Writing) การเขียนแบบควบคุมเป็นกิจกรรมในการสอนทักษะการเขียนที่คุณสอนให้เนื้อหาและรูปแบบภาษาสำหรับผู้เรียนใช้ในการเขียน เช่น รูปแบบประโยคที่ต้องใช้ ตัวอย่างย่อหน้าสำหรับเขียนแบบ หรือข้อความสำหรับเติมให้สมบูรณ์ กิจกรรมการเขียนแบบควบคุมแต่ละกิจกรรมจะเป็นการเสริมแรงการใช้คำศัพท์ หรือโครงสร้างประโยคแบบใดแบบหนึ่งเท่านั้น หรือเป็นกิจกรรมเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น

2. การเขียนแบบมีการชี้แนะ (Guided Writing) การเขียนแบบมีการชี้แนะเป็นกิจกรรมเพื่อฝึกทักษะการเขียนที่พัฒนามาจากการเขียนแบบควบคุม โดยคุณสอนให้เนื้อหาและรูปแบบภาษา เพียงบางส่วนสำหรับผู้เรียนใช้ในการเขียน คุณสอนอาจจะให้ประโยคเริ่มต้น ประโยคสุดท้าย โครงร่าง คำถาม หรือข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการเขียน และผู้เรียนจะมีการอภิปรายร่วมกัน จุดบันทึก แลกเปลี่ยนข้อค้นพบ และกำหนดกลยุทธ์ในการเขียนของตนเอง ดังนั้นข้อเขียนของผู้เรียนแต่ละคนจึงคล้ายคลึงกัน แต่ไม่เหมือนกัน

3. การฝึกทักษะการเขียนในลักษณะของการเขียนแบบเสรี (Free Writing) การฝึกทักษะการเขียนในลักษณะของการเขียนแบบเสรีผู้เรียนจะต้องเรียนรู้ขั้นตอนของการเขียน ซึ่งช่วยผู้เรียนในด้านการรวบรวมความคิดและเรียบเรียงความคิดก่อนที่จะได้ข้อเขียนที่สมบูรณ์ ในการฝึกขั้นตอนการเขียนแบบเสรี ผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนบันทึก (Notes) การเขียนโครงร่าง (Outline) และการเขียนร่าง (Draft) เมื่อผู้เรียนมีประสบการณ์ในการเขียนมากขึ้นก็จะสามารถปรับปรุงขั้นตอนเหล่านี้ให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของตนเอง การเขียนแบบเสรีอย่างมีขั้นตอนเป็นการฝึกกระบวนการคิดอย่างหนึ่ง

5. การประเมินผลทักษะเขียน

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2540 : 172-174) ได้เสนอแนะวิธีการตรวจงานเขียนของครูผู้สอนไว้ดังนี้

1. การให้ระดับคะแนน A, B, C หรือ 7/10 , 8/10 , 9/10 การให้คะแนนแบบนี้เป็นการประเมินการเขียนโดยรวม มิใช่ดูเฉพาะความถูกต้องทางไวยากรณ์เป็นเกณฑ์เท่านั้น แต่ต้องดูว่านักเรียนสามารถใช้ภาษาสื่อความคิดได้ชัดเจนหรือไม่ และมีการจัดเรียบเรียง และพัฒนาความคิด และเรื่องราวที่เขียนดีและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยอาจแบ่งคะแนนในด้านต่างๆ เช่น

กลไกการใช้ภาษา 20 %

การใช้ศัพท์ 20 %

ไวยากรณ์ 30 %

การจัดองค์ประกอบงานเขียน 30 %

รวม 100 %

2. การแสดงความคิดเห็นต่องานเขียน good , fair , needs improvement , careless ผู้สอนพึงตระหนักว่าการแสดงความคิดเห็นต่องานเขียนของนักเรียน มิใช่การประเมินคุณค่างานเขียน แต่เป็นการชี้ให้ผู้เรียนเห็นทั้งจุดเด่นและข้อด้อย ผู้สอนควรกล่าวชมสิ่งที่นักเรียนเขียนดีแล้ว และจึงค่อยชี้ให้เห็นจุดที่ยังบกพร่อง และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไข นอกจากนี้การตั้งคำถามก็ช่วยดึงความสนใจของผู้เรียนให้มาคิดทบทวนดูในส่วนที่ยังบกพร่องอยู่ และเป็นการให้คำแนะนำทางอ้อมสำหรับปรับปรุงการใช้ภาษาเขียนของผู้เรียน

3. การตรวจแก้ไขที่ผิด ที่ผิดซึ่งนักเรียนเขียน ผู้สอนควรวิเคราะห์ด้วยว่าเกิดจากสาเหตุใดผิด เพราะนักเรียนไม่รู้จึงใช้ผิดเขียนผิด หรือผิดเพราะความสะเพร่าเลินเล่อ วิธีตรวจแก้ไขที่ผิดสามารถทำได้ด้วยวิธีต่าง ดังนี้

3.1 การตรวจแก้ไขที่ผิดทั้งหมด วิธีการนี้ผู้สอนต้องใช้เวลามากในการตรวจงานและผู้เรียนก็อาจรู้สึกไม่ตึงเมื่อเห็นรอยแก้ที่ผิดเต็มหน้ากระดาษ วิธีนี้ทำให้นักเรียนไม่ได้ฝึกคิดด้วยตนเองว่าที่เขียนไปนั้นผิดอย่างไร เพราะฉะนั้นนักเรียนอาจทำผิดเช่นนั้นซ้ำอีก

3.2 การตรวจแก้ไขที่ผิดเฉพาะบางส่วน ครูผู้สอนอาจเลือกตรวจแก้ไขเฉพาะจุดที่เห็นว่ามี ความสำคัญ นักเรียนควรให้ความใส่ใจในข้อบกพร่องนั้นให้มาก

3.3 การชี้ให้นักเรียนเห็นที่ผิด วิธีนี้อาจทำโดยวิธีขีดเส้นใต้หรือวงกลมล้อมที่ผิดและใช้ สัญลักษณ์บอกว่าผิดอย่างไร โดยได้มีการตกลงเรื่องความหมายในการใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ กับนักเรียน

3.4 ครูยกกรณีที่นักเรียนทำผิดมากหรือผิดซ้ำๆ มายกตัวอย่างขึ้นกระดานดำแก้ไขให้ถูกต้อง ในชั้นเรียน โดยให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมออกความเห็นในการแก้ไขที่ผิดให้ถูกต้อง

กรมวิชาการ (2546 : 252) ได้เสนอรูปแบบเกณฑ์การวัดและประเมินผลทักษะการเขียน โดย จำแนกออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. เกณฑ์การประเมินภาพรวม (Holistic rating scales) เป็นแนวทางการให้คะแนนแบบ ภาพรวม โดยนำองค์ประกอบสำคัญที่บ่งบอกถึงผลงานที่คาดหวังมาจัดทำเป็นรายการระบุคำอธิบายที่ บรรยายลักษณะของเกณฑ์ในแต่ละรายการเรียงต่อกัน มีระดับคะแนนที่ชัดเจนซึ่งกำหนด เพียง คะแนนเดียวและสะดวกในการตรวจคะแนน ดังตัวอย่างเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ระดับที่ 6 คือ มีความสามารถในการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ เรียบเรียงและพัฒนาเนื้อหาได้ ดี รายละเอียดของเนื้อหาเหมาะสม ชัดเจน สนับสนุนประเด็นหลักและไม่มีข้อผิดพลาด การ แสดงออกทางความคิด ใช้ภาษาอย่างมั่นใจและมีรูปแบบประโยคหลากหลาย และเลือกคำได้เหมาะสม

ระดับที่ 5 คือ มีความสามารถในการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ เรียบเรียงเนื้อหาโดยทั่วไปดี รายละเอียดของเนื้อหาเหมาะสมสนับสนุนประเด็นหลักและแสดงความคิดเห็นแสดงให้เห็นถึง ความ หลากหลายของรูปแบบประโยคและลักษณะของคำศัพท์ แม้ยังมีข้อผิดพลาดในบางครั้ง

ระดับที่ 4 คือ มีความสามารถในการเขียนเกี่ยวกับหัวข้อมากในระดับหนึ่งแต่ยังไม่ครบถ้วน การเรียบเรียงเนื้อหาดีในระดับหนึ่ง มีรายละเอียดบางส่วนมีเนื้อหาเหมาะสมสนับสนุนประเด็นหลัก และมีการแสดงความคิดเห็นบ้าง การใช้โครงสร้างไวยากรณ์ในประโยคดีปานกลาง ยังมีข้อผิดพลาดอยู่

ระดับที่ 3 คือ การเขียนยังมีข้อบกพร่องหรือจุดอ่อน 1 ข้อ หรือมากกว่า เช่นการเรียบเรียง และการพัฒนาเนื้อหาไม่เหมาะสมเพียงพอ หรือไม่มีรายละเอียดที่ดีเพียงพอที่จะสนับสนุนใจความรวม มีการเลือกใส่คำหรือรูปแบบคำที่ไม่เหมาะสมเห็นได้ชัดเจน อีกทั้งโครงสร้างประโยค และการใช้ภาษา ไม่ถูกต้องมาก

ระดับที่ 2 คือ การเขียนระดับที่มีข้อบกพร่องหรือจุดอ่อน 1 ข้อ หรือมากกว่า เช่น การเรียบ เรียงเนื้อหาที่ไม่เป็นระบบ มีรายละเอียดน้อยไม่มีข้อมูลเฉพาะเจาะจงและโครงสร้างการใช้ประโยค ผิดพลาดมากและผิดซ้ำๆ

ระดับที่ 1 คือ การเขียนที่เนื้อหา มีข้อผิดพลาดในการเขียนที่รุนแรง การเขียนไม่ตรงประเด็น ไม่สามารถสื่อความได้

ระดับที่ 0 คือ งานเขียนที่ได้ค่า 0 เนื่องจากการเขียนที่ไม่มีการแสดงความรู้มีเพียงการคัดลอกหัวข้อหรือการประกอบตัวอักษรเข้าด้วยกันเท่านั้น

2. เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic rating scales) เป็นแนวทางการให้คะแนนแบบแยกส่วน กล่าวคือพิจารณาแนวทางการให้คะแนน โดยพิจารณาเป็นประเด็นแต่ละส่วนของงานที่ลักษณะการตอบจำกัด ซึ่งแต่ละส่วนจะต้องกำหนดแนวทางการให้คะแนนโดยนิยามศัพท์หรืออธิบายลักษณะของงานในส่วนนั้นๆในแต่ละระดับให้ชัดเจน และการกำหนดเกณฑ์ส่วนใหญ่จะไม่เกิน 4 ด้าน เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วนนี้ง่ายต่อการประเมินค่า และมีความน่าเชื่อถือในการประเมิน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การประเมินทักษะเขียนผู้สอนอาจประเมินการเขียนโดยการให้ระดับคะแนน หรือแสดงความคิดเห็นต่องานเขียน เมื่อนักเรียนเขียนผิดครูควรแนะนำนักเรียนถึงข้อผิดพลาดในการเขียนนั้น

3. การเขียนภาษาเพื่อการสื่อสาร

ความหมายการเขียนภาษาเพื่อการสื่อสาร

วิภาดา ประสานทรัพย์. (2542 : 4) การเขียนเพื่อการสื่อสาร เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนข้อเท็จจริงต่าง ๆ ให้ผู้อื่นรับทราบ โดยใช้ระบบสัญลักษณ์ตัวอักษร ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญ และยุ่งยากซับซ้อน เพราะผู้เขียนต้องใช้ความสามารถ รวมทั้งองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้การเขียนนั้นสามารถสื่อความหมายได้ ตรงกันทั้งผู้เขียน และผู้อ่าน ผู้ที่ใช้ภาษาเขียนจึงต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผน เพราะถ้าเขียนผิดความหมายก็จะผิดไปด้วย หรืออาจไม่มีความหมายเลยก็ได้

พิตรวัลย์ โกวิทวที (2540 : 32) ได้ให้ความหมายว่า ทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารเป็นการรวบรวมความคิด ความรู้สึก และความถูกต้องตามหลักเกณฑ์มากกว่าทักษะอื่น ๆ ในการเขียนแต่ละครั้ง ผู้เขียนจำเป็นต้องวางแผนว่าจะเสนอแนวคิดอะไร และควรจะเสนอในรูปแบบใด ทั้งนี้เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจความหมาย และความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนได้ การเขียนจึงถือเป็นระบบสื่อสารอย่างหนึ่งที่ผู้เขียนจะส่งข้อมูลไปถึงผู้อ่าน

แนวคิดในการเลือกกิจกรรมสอนเขียนเพื่อการสื่อสาร

กรมวิชาการ (2546 : 33) ได้เสนอแนวคิดในการเลือกกิจกรรมการสอนทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารดังนี้

1. เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่ประสบอยู่หรือกิจกรรมที่สอดคล้องกับบทเรียน

2. ศึกษาขั้นตอนการดำเนินการอย่างละเอียด บางกิจกรรมจะต้องทดลองฝึกก่อน ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปโดยราบรื่นและได้ผล

3. เตรียมสื่อการเรียนที่จะต้องใช้ในกิจกรรมนั้นๆ ส่วนใหญ่จะเป็นสื่อที่ครูต้องเตรียมล่วงหน้าทั้งสิ้น

4. เตรียมกิจกรรมที่ใช้ในการแบ่งกลุ่มผู้เรียน อาจจะใช้เพลง เกม หรือการจับสลาก เช่นเดียวกับที่ใช้ในกลุ่มวิชาอื่นๆ

5. กิจกรรมที่เสนอแนะเน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากจะฝึกภาษาแล้ว ยังต้องคำนึงถึงระเบียบวินัยในห้องเรียนด้วย ก่อนเริ่มกิจกรรมทุกครั้ง ครูควรทำความตกลงกับผู้เรียนเรื่องกติกาต่างๆ เสียก่อน ถ้าผู้เรียนทำผิดกติกา ครูจะต้องทบทวน และหยุดดำเนินกิจกรรมทันที

6. กิจกรรมทุกกิจกรรมเป็นการฝึกภาษาอังกฤษ ครูต้องเป็นตัวอย่างที่ดีด้วย ควรพยายามใช้คำสั่งเป็นภาษาอังกฤษให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ขั้นตอนการสอนเขียนเพื่อการสื่อสาร

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ 2532 : 111อ้างอิงมาจาก Johnson and Morrow 1981 : 72) ขั้นตอนในการสอนทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร มีขั้นตอนเหมือนการสอนทักษะฟังพูด และอ่านเพื่อการสื่อสาร ซึ่งใช้ขั้นตอนใหญ่ๆ 3 ขั้นตอน ดังนี้คือ

1. ตั้งจุดประสงค์ผู้สอนจะต้องตั้งจุดประสงค์ปลายทาง และจุดประสงค์นำทางเหมือนการสอนทักษะอื่นๆ ดังกล่าวมาแล้ว

2. จุดประสงค์ปลายทาง ในการสอนทักษะการเขียน คือ ความต้องการให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่จะสื่อสารได้โดยการเขียน เช่น ให้เขียนรายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับบุคคล เพื่อประโยชน์ในการกรอกแบบฟอร์มต่างๆ

1.2 จุดประสงค์นำทาง เป็นความรู้ทางด้านศัพท์ และสำนวนที่ควรรู้ก่อนการเขียนในข้อ 1.1 เช่น เขียนชื่อ นามสกุล วันเดือนปีเกิด อายุและบ้านเลขที่เป็นต้น

2. การดำเนินการสอนก่อนจะฝึกหัดในข้อ 1.1 ดูว่าใครเป็นผู้เขียน เขียนให้ใครอ่าน ผู้เขียนมีจุดประสงค์ที่จะสื่อสารอย่างไร ตลอดจนศึกษาความรู้สึกของผู้เขียน วิธีเขียนต่าง ๆ เป็นต้น นับเป็นการทำความเข้าใจในบริบทก่อนทำการเขียนในการดำเนินการสอน ในขั้นนี้อาจทำได้โดยใช้สื่อการสอนต่างๆ มาช่วย เช่น ภาพ เทปตาราง กราฟ แผนที่ ข้อเขียนต่าง ๆ เป็นต้น มาใช้ให้เหมาะสมกับประเภทของข้อเขียนและวิธีการต่าง ๆ ที่เลือกไว้แล้วโดยทำตามลำดับที่กำหนดไว้ในข้อ 1.2 การฝึกเขียนเป็นการลงมือเขียนในสิ่งที่กำหนดไว้ในข้อ 1.1 คือ ในระยะเริ่มต้นก็ควรใช้วิธีการเขียนแบบกำหนดขอบข่ายให้เขียน คือ เขียนรายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับบุคคลในเรื่องที่กำหนดให้ถ้าเป็นระยะต่อไปก็เป็นการเขียนโดยแนะแนวทางให้เขียนโดยใช้รูป เช่น ให้เขียนระดับการศึกษาชนิดของอาชีพลง

ในแบบฟอร์ม โดยมีข้อความ เกี่ยวกับการศึกษา และอาชีพต่างๆ ที่ลงโฆษณาในหนังสือพิมพ์ และ สำหรับระยะสุดท้ายที่ให้อิสระในการเขียน โดยกำหนดสถานการณ์ให้ เช่น You have entered a competition to win a new bicycle. The winner will be the one who write the most convincing reasons why he or she wants that bicycle. Try to win the competition.

3. การถ่ายโอนหลังจากที่ผ่านการฝึกเขียนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้ว ผู้เขียนสามารถเขียนเรื่องใหม่ที่คล้ายคลึงกับเรื่องเดิมหรือเขียนเรื่องใหม่ก็ได้เช่นถ้าเขียนรายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับตนเองแล้ว อาจเขียนรายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับบุคคลใกล้ชิดของผู้เรียนหรือทำบัตรประจำตัวภาษาอังกฤษ สำหรับใช้ในการยืมหนังสือจากห้องสมุดขององค์การต่างประเทศได้

4. แบบฝึกเสริมทักษะ

ความหมายแบบฝึกเสริมทักษะ

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของแบบฝึกเสริมทักษะ ดังนี้

สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 147) ให้ความหมายว่า แบบฝึก หรือแบบฝึกหัด หรือแบบฝึกเสริมทักษะเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัดท้ายบทเรียนในบางวิชาแบบฝึกหัดจะมีลักษณะเป็นแบบฝึกปฏิบัติ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2546 : 130) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกดังนี้ แบบฝึกหรือแบบฝึกหัดหรือแบบฝึกเสริมทักษะ เป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งที่เป็นส่วนเพิ่มเติมหรือเสริมสำหรับให้นักเรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเพิ่มขึ้น

อรนุช ลิมตศิริ (2546 : 37) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกว่า หมายถึง งานกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ครูจัดให้นักเรียนได้ฝึกกระทำเพื่อทบทวน ฝึกฝน เนื้อหา ความรู้ต่างๆ ที่ได้เรียนไปแล้วให้เกิดเป็นความจำ จนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2546 : 98) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกหัดว่า คือส่วนของบทเรียนที่บอกนักเรียนว่าทำอะไร และทำให้สำเร็จผลอะไรในบทเรียน ในอดีตแบบฝึกหัดถูกมองว่าเป็นการบ้าน แต่ในปัจจุบันแบบฝึกหัดเป็นงานที่ทำในชั้นเรียนหรือที่บ้าน เป็นบทเรียนที่ต้องเรียน เป็นหัวข้อที่ต้องเรียน เป็นโครงการ ที่ต้องทำให้สำเร็จ เป็นคำถามที่ต้องตอบ หรือทบทวนบทเรียนที่ผ่านมา กิจกรรม เหล่านี้เป็นหนึ่งของวงจรการเรียนสอน

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า แบบฝึกหรือแบบฝึกเสริมทักษะ คือ สื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งที่ใช้ฝึกทักษะให้กับผู้เรียนหลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่ง ๆ เพื่อฝึกฝนให้ เกิดความรู้ ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น ดังนั้นแบบฝึกจึงมี

ความสำคัญต่อผู้เรียนไม่น้อยในการที่จะช่วยเสริมสร้างทักษะให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้เร็วขึ้น ทำให้การสอนของครูและการเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะของแบบฝึกเสริมทักษะที่ดี

ผกาวดี ปัญญาวรณศิริ (2540 : 17) กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกเสริมทักษะที่ดีไว้ดังนี้

1. ใช้หลักจิตวิทยา
2. ควรมีหลายรูปแบบเพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียน
3. แบบฝึกแต่ละชุดควรมีเวลาสั้น ๆ
4. ควรเรียงจากง่ายไปหายาก
5. ควรมีการประเมินผลขณะฝึก เพื่อประเมินความชำนาญในทักษะนั้น

วิมลรัตน์ สุทรโรจน์ (2546 : 131) ได้กล่าวถึงลักษณะของแบบฝึกที่ดี

1. ควรประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้
2. เป็นสิ่งที่นักเรียนเรียนมาแล้ว
3. เหมาะสมกับระดับวัย หรือความสามารถของนักเรียน
4. มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจวิธีทำง่าย
5. ใช้เวลาที่เหมาะสม คือไม่นานเกินไป
6. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้นักเรียนแสดงความสามารถ
7. เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัด และตอบอย่างเสรี
8. มีคำสั่ง หรือตัวอย่างแบบฝึกที่ไม่ยากเกินไป และไม่ยากแก่การเข้าใจ
9. ควรมีหลายรูปแบบ มีความหมายแก่นักเรียนที่ทำแบบฝึก
10. ใช้หลักจิตวิทยา
11. ใช้สำนวนภาษาที่เข้าใจง่าย
12. ฝึกให้คิดได้เร็วและสนุกสนาน
13. ปลุกความสนใจและเข้าใจ
14. เหมาะสมกับวัยและความสามารถ
15. สามารถศึกษาด้วยตนเองได้

บรู๊ค (Brook. 1964 : 212-215) ได้เสนอรูปแบบฝึกไว้หลายชนิดที่เป็นประโยชน์ ในการฝึกทักษะทางภาษา มีดังต่อไปนี้

1. การเลียนคำ (Repetition) ฝึกโดยให้นักเรียนเลียนแบบครู
2. การเปลี่ยนโครงสร้างของประโยค (Transformation)
3. การแทนที่ของคำโดยเปลี่ยนคำนามเป็นสรรพนาม (Replacement)
4. แต่งบทโต้ตอบ (Rejoinder) ให้นักเรียนแต่งประโยคโต้ตอบประโยคที่กำหนดให้
5. การเรียบเรียงข้อความใหม่ (Restatement) หรือหาข้อความมาเติม

จากรูปแบบลักษณะของแบบฝึกที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่ามีหลากหลายลักษณะ ผู้สร้างแบบฝึกเองจะต้องเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ในการสร้างแบบฝึกนั้นๆ ว่าเราต้องการที่จะฝึกทักษะใดกับนักเรียน เนื้อหาสาระสำคัญของหลักสูตร วัยของผู้เรียน ทั้งนี้จะยึดหลักการพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อให้ได้แบบฝึกทักษะที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ของแบบฝึก

วิลลาร์ด สุนทรโรจน์ (2546 : 131) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
3. ครูได้แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนเรียน ได้ดีที่สุดตาม

ความสามารถของตนเอง

4. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่น และสามารถประเมินความสามารถของตนเองได้
5. ฝึกให้นักเรียนได้ทำงานด้วยตนเอง
6. ฝึกให้นักเรียนรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
7. คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะของตนเอง โดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาและความกดดันอื่น ๆ
8. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน ลักษณะการฝึกที่จะช่วยให้เกิดผลดังกล่าวได้แก่ ฝึกทันทีหลังจากเรียนเนื้อหา ฝึกซ้ำ ๆ ในเรื่องที่เรียน

หลักในการสร้างแบบฝึก

การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะให้มีประสิทธิภาพต้องมีหลักการที่สอดคล้องกับหลักการต่าง ๆ ซึ่งในเรื่องนี้ได้มีนักวิชาการกล่าวถึงหลักในการสร้างแบบฝึกดังนี้

วรรณ แก้วแพรง (2526 : 87) ได้กล่าวว่า เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ครูต้องมีหลักในการจัดทำแบบฝึกเสริมทักษะดังนี้

1. มีความมุ่งหมายในการจัดอย่างแน่นอน เช่น ถ้าเป็นแบบฝึกเสริมทักษะเกี่ยวกับการผูกประโยค ครูต้องกำหนดให้เป็นที่แน่ชัดว่า แบบฝึกนั้นๆ ต้องการเสริมทักษะในเรื่องใด เป็นต้นว่า มุ่ง

เสริมทักษะในการกำหนดคำให้ผูกประโยค เติมคำลงในช่องว่างของประโยค เรียงลำดับในประโยคให้ถูกต้อง การใช้คำขยาย ขยายคำในประโยค

2. ต้องจัดจากง่ายไปหายาก และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. ต้องจัดหลังจากสอนบทเรียน หรือเนื้อหาอื่นๆ แล้ว
4. ต้องจัดทำแบบฝึกเสริมทักษะไว้ล่วงหน้า โดยทำไว้เป็นรายเนื้อหาหรือทำไว้เป็นบท ตามบทเรียน หรือหลายบทรวมกันครั้งหนึ่ง พร้อมกับทำเฉลยไว้ด้วย

กัณฑ์ด้นย วรจิตติพล (กัณฑ์ด้นย วรจิตติพล 2542 : 34, อ้างอิงมาจาก Butts 1974 : 85) ได้กล่าวถึงหลักในการสร้างแบบฝึกไว้ดังนี้

1. ก่อนที่จะสร้างแบบฝึก จะต้องกำหนดโครงร่างคร่าวๆ ก่อนว่าจะเขียนแบบฝึกเกี่ยวกับเรื่องอะไร มีจุดประสงค์อย่างไร
2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะใช้สร้างแบบฝึก
3. เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหาให้สอดคล้องกัน
4. แจกจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมออกเป็นกิจกรรมย่อย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียน และเรียงกิจกรรมหรืองานที่นักเรียนต้องปฏิบัติจากง่ายไปยาก
5. กำหนดอุปกรณ์ที่จะใช้ในแต่ละตอนให้เหมาะสมกับแบบฝึก
6. กำหนดเวลาที่จะใช้ในแบบฝึกแต่ละตอนให้เหมาะสม
7. ควรประเมินผลก่อนและหลังเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หลักในการสร้างแบบฝึกประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมายว่าต้องการฝึกในเรื่องใด ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะใช้สร้างแบบฝึก เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและการกำหนดเนื้อหาที่จะนำมาสร้างแบบฝึก กำหนดเวลา สื่อที่จะนำมาสร้างแบบฝึกและลงมือผลิตและพัฒนาคุณภาพของแบบฝึก

หลักจิตวิทยาที่นำมาใช้สร้างแบบฝึกเสริมทักษะ

ในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะให้สมบูรณ์และนำไปใช้ได้ถูกต้องควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาในการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจในการทำแบบฝึก

กรมวิชาการ (2546 : 29-30) กล่าวว่า หลักทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ ดังนี้

1. การฝึกหัด การให้ผู้เรียนได้กระทำกิจกรรมซ้ำๆ ย่อมทำให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจที่แม่นยำ

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ในการสร้างแบบฝึก ควรคำนึงว่าผู้เรียนแต่ละคน มีความรู้ ความถนัด ความสามารถ และความสนใจต่างกัน ดังนั้นควรพิจารณาถึงความเหมาะสมคือไม่ยากหรือ ง่ายเกินไปและควรมีหลายๆแบบ

3. การจูงใจให้ผู้เรียนโดยการจัดแบบฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจ ของผู้เรียน

4.การให้ผู้เรียนทราบผลการทำงานของตนการเฉลยคำตอบให้ทราบ เพื่อให้ผู้เรียนทราบ ผลงานของตนว่าต้องปรับปรุงแก้ไขหรือก้าวหน้าเพียงใดและส่วนตัวผู้สอนเองก็จะทราบได้ว่าผู้เรียนคน ใดควรจะได้ได้รับความช่วยเหลือ

กาญจนา คุณารักษ์ (2543 : 175) กล่าวว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ โดยธอร์นไดค์ (Thorndike) ได้ตั้งกฎการเรียนรู้ที่ใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะ มีอยู่ 3 กฎคือ

1) กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) กล่าวถึงความพร้อมของผู้เรียนทั้งร่างกาย จิตใจ ทางร่างกาย หมายถึงความพร้อมทางวุฒิภาวะและอวัยวะของร่างกาย เช่น หูและตา ทางจิตใจหมายถึงความพร้อมที่เกิดจากความพึงพอใจเป็นสำคัญ คือถ้าเกิดความพอใจจะนำไปสู่ การเรียนรู้ ถ้าไม่เกิดความพอใจจะทำให้การเรียนรู้หยุดชะงักไปได้

2) กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) กล่าวถึงความมั่นคงของการเชื่อมโยงระหว่างสิ่ง เร้ากับตอบสนองที่ถูกต้อง โดยการฝึกหัดทำซ้ำบ่อยๆ ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นาน และ คงทน ถาวร

3) กฎแห่งผล (Law of effect) กล่าวถึงผลที่ได้รับ เมื่อแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้แล้วว่า ถ้าได้รับผลที่พอใจ อินทรีย์ก็อยากจะเรียนรู้ต่อไป แต่ถ้าได้รับผลที่ไม่พอใจ อินทรีย์ก็ไม่อยากเรียนรู้ หรือเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนรู้

โดยสรุปแล้วผู้วิจัยก็ได้นำแนวคิดของทฤษฎีต่างๆ ที่ได้กล่าวมาไปใช้ในทุกระดับชั้น ทั้งชั้นนำ ชั้นสอน ชั้นสรุปและชั้นวัดผลและประเมินผล ทั้งนี้ก็เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมี แรงกระตุ้นในการที่จะรักการอ่านให้มากที่สุด

ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2546 : 132) กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยการศึกษากิจการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หากเป็นไปได้ควรศึกษาต่อเนืองของปัญหาในทุกระดับชั้น

2. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาหรือทักษะย่อยๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบ และแบบฝึกหัด

3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบและขั้นตอนการใช้แบบฝึก เช่น จะนำแบบฝึกไปใช้อย่างไร ในแต่ละชุดจะประกอบไปด้วยอะไรบ้าง
4. สร้างแบบทดสอบ ซึ่งอาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจ แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน แบบทดสอบที่สร้างจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหา หรือทักษะที่วิเคราะห์ไว้ในตอนที่ 2
5. สร้างบัตรฝึกหัด เพื่อช่วยพัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะ ในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้นักเรียน ตอบ การกำหนดรูปแบบ ขนาดของบัตร พิจารณาตามความเหมาะสม
6. สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตรอ้างอิงนี้อาจทำเพื่อเติมเมื่อได้นำบัตรฝึกหัดไปทดลองใช้
7. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียนโดยจัดทำเป็นตอน เป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า
8. นำแบบฝึกไปทดลองใช้ เพื่อหาข้อบกพร่อง คุณภาพของแบบฝึก และคุณภาพของแบบทดสอบ
9. ปรับปรุงแก้ไข
10. รวบรวมเป็นชุด จัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้ สารบัญ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

การหาประสิทธิภาพของแบบฝึก

แบบฝึกเสริมทักษะเมื่อสร้างแล้วจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำไปทดสอบหาประสิทธิภาพเพราะแบบฝึกเสริมทักษะที่ดีจำเป็นต้องมีประสิทธิภาพก่อนที่จะนำไปใช้เป็นนวัตกรรมในการเรียนการสอน ดังนั้นจึงต้องมีการทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น และจะได้นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นและทำให้แบบฝึกมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้สร้างต้องกำหนดเกณฑ์การหาประสิทธิภาพขึ้น

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533 : 138) กล่าวว่า การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของบทเรียนที่นิยมตั้งไว้ 90/90 สำหรับเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำและเนื้อหาวิชาทักษะจะตั้งไว้ไม่ต่ำกว่า 80/80 จากเกณฑ์มาตรฐาน หมายความว่า หลังจากที่นักเรียนเรียนจากบทเรียนจบในแต่ละบทแล้ว นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดได้เฉลี่ยร้อยละ 80 และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้เฉลี่ยร้อยละ 80

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และคณะ (2540 :101-102) ได้กำหนดตัวเลขเป็นร้อยละของประสิทธิภาพมีค่าเป็น E1/E2

โดยมีการคำนวณค่าสถิติ ดังต่อไปนี้

1. โดยใช้สูตร กระทำได้โดยใช้สูตรต่อไปนี้

$$\text{สูตร 1} \quad E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรืองาน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชิ้นรวมกัน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

2. โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร 1} \quad E_2 = \frac{\sum X}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการทดสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

การทดสอบหาประสิทธิภาพของแบบฝึก ทำได้โดยอาศัยแบบทดลอง โดยใช้สูตรดังกล่าวข้างต้นมาดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. แบบเดี่ยว (Individual Tryout) นำแบบฝึกไปทดลองกับนักเรียน 1 - 2 คน ซึ่งมีระดับความรู้แตกต่างกัน แล้วนำมาคำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2. แบบกลุ่มเล็ก (Small Group Tryout) นำแบบฝึกที่ปรับปรุงแก้ไขจากการทดลองแบบเดี่ยว ไปทดลองใช้กับนักเรียน 6 - 10 คน ซึ่งมีระดับความรู้แตกต่างกัน แล้วนำมาคำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

3. แบบภาคสนาม (Field Tryout) นำแบบฝึกที่ผ่านขั้นตอนการทดลองแบบเดี่ยว และแบบกลุ่ม และได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียน 30-100 คน แล้วนำมาคำนวณหา

ประสิทธิภาพ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น หากการทดลองในภาคสนาม มีค่า E1 และ E2 ไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เช่นเกณฑ์ตั้งไว้ 80/80 แต่ได้ไม่ถึงจะต้องปรับปรุงแบบฝึกด้วยตนเองและทำการทดสอบหาประสิทธิภาพซ้ำอีก และในกรณีที่มีประสิทธิภาพของแบบฝึกที่สร้างขึ้นไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เนื่องจากมีตัวแปรที่ควบคุมไม่ได้ เช่น ความพร้อมของนักเรียน บทบาทของครูผู้สอนความเชี่ยวชาญในการใช้แบบฝึก เป็นต้น จะมีการกำหนดระดับค่าความคลาดเคลื่อนในการยอมรับหรือไม่ยอมรับประสิทธิภาพของแบบฝึกเป็นต้น จะมีการกำหนดระดับค่าความคลาดเคลื่อนในการยอมรับหรือไม่ยอมรับประสิทธิภาพของแบบฝึกไว้ร้อยละ 2.5%-5%เกณฑ์ประสิทธิภาพของแบบฝึก กำหนดไว้

3 ระดับ คือ

1. สูงกว่าเกณฑ์เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 2.5 ขึ้นไป
2. เท่ากับเกณฑ์เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกสูงกว่าหรือเท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ไม่เกินร้อยละ 2.5
3. ต่ำกว่าเกณฑ์เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ถือว่าแบบฝึกยังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

ในการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ 75/75 ในการหาประสิทธิภาพ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ขั้นทดลองรายบุคคล (Individual Tryout) นำแบบฝึกไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีระดับความรู้แตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง และ อ่อน อย่างละ 1 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 3 คน แล้วนำมาคำนวณหาประสิทธิภาพ เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น
2. ขั้นทดลองกลุ่มย่อย (Small Group Tryout) นำแบบฝึกที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีระดับความรู้แตกต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน อย่างละ 3 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 9 คน แล้วนำมาคำนวณหาประสิทธิภาพ เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นก่อนนำไปใช้ทดลอง กับกลุ่มตัวอย่างจริง
3. ขั้นทดลองภาคสนาม (Field Testing) นำแบบฝึกที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วในขั้นทดลองรายบุคคลและขั้นทดลองกลุ่มย่อย ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 จำนวน 26 คน และนำมาคำนวณหาประสิทธิภาพ

โดยมีการคำนวณค่าสถิติดังต่อไปนี้ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์และคณะ 2540 : 101-102)

E1 ตัวแรก หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบย่อยท้ายแบบฝึกเสริมทักษะ คิดเป็นร้อยละ โดยใช้สูตร

$$E_1 = \frac{\sum X}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรืองาน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชิ้นรวมกัน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

E2 หมายถึง ร้อยละของคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งหมดที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน คิดเป็นร้อยละ 75 โดยใช้สูตร

$$E_2 = \frac{\sum X}{B} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของผลลัพธ์หลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของการทดสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

นำค่าประสิทธิภาพที่คำนวณได้แล้วมาเทียบกับเกณฑ์ดังต่อไปนี้

เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 2.5 ขึ้นไป ถือว่าแบบฝึกมีประสิทธิภาพดีมาก

เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกสูงกว่า หรือเท่ากับเกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ไม่เกินร้อยละ 2.5 ถือว่าแบบฝึกมีประสิทธิภาพดี

เมื่อประสิทธิภาพของแบบฝึกต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ถือว่าแบบฝึกยังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้ หรืออยู่ในระดับพอใช้ แต่ถ้าประสิทธิภาพของแบบฝึกต่ำกว่าเกณฑ์และต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ถือว่าแบบฝึกนั้นมีประสิทธิภาพต่ำเกณฑ์

5. ดัชนีประสิทธิผล

ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness) คือ ค่าความแตกต่างของคะแนนการทดสอบก่อนเรียน และคะแนนการทดสอบหลังเรียน หรือเป็นการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดัชนีประสิทธิผล คำนวณได้จากการหาค่า ความแตกต่างของการทดสอบก่อนการทดลอง และการทดสอบหลังการทดลองด้วยคะแนนพื้นฐาน(คะแนนทดสอบก่อนเรียน) และคะแนนที่ได้สูงสุด ดัชนีประสิทธิผลจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อการเรียนการสอน(เผชิญ กิจระการ. 2544: 44-51)

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

จำนวนเศษของ E.I. จะเป็นเศษที่ได้จากการวัดระหว่างการทดสอบก่อนเรียน และการทดสอบหลังเรียน ซึ่งคะแนนทั้ง 2 ชนิด (ประเภท) นี้ จะแสดงถึงค่าร้อยละของคะแนนรวมสูงสุดที่ได้ (100 %) ตัวหารของดัชนี คือ ความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียน และคะแนนรวมสูงสุดที่นักเรียนทั้งหมดสามารถทำได้

ดัชนีประสิทธิผลสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อประสิทธิผลสื่อ โดยเริ่มทดสอบก่อนเรียน ซึ่งเป็นตัววัดว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานอยู่ในระดับใด รวมถึงการวัดทางด้านความเชื่อเจตคติ และ ความตั้งใจเรียนของผู้เรียน คะแนนที่ได้จากการทดสอบมาแปลงให้เป็นร้อยละและหาคะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ นำนักเรียนเข้ารับการทดลองเสร็จแล้วทำการสอบหลังเรียนแล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีประสิทธิผล โดยนำคะแนนก่อนเรียนไปลบออกจากคะแนนหลังเรียนได้เท่าใดนำมาหารด้วยค่าที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนสูงสุดที่ผู้เรียนสามารถทำได้ ลบด้วยคะแนนทดสอบก่อนเรียนโดยทำให้อยู่ในรูปร้อยละ

ค่าดัชนีประสิทธิผลจะมีค่าอยู่ระหว่าง -1.00 ถึง 1.00 หากค่าทดสอบก่อนเรียนเป็น 0 และการทดสอบหลังเรียนปรากฏว่านักเรียนไม่มีการเปลี่ยนแปลง คือ ได้คะแนน 0 เท่าเดิมแต่ถ้าคะแนนทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 0 และคะแนนทดสอบหลังเรียนทำได้สูงสุด คือ เต็ม 100 ค่า E.I. จะมีค่าเท่ากับ 1 และในทางตรงข้าม ถ้าคะแนนทดสอบหลังเรียนน้อยกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน ค่าที่ได้ออกมาจะมีค่าเป็นลบ เช่น 1 P = 73 % 2 P = 45 % ค่า E.I. = - 0.38 สภาพของการเรียนเพื่อรอบรู้

ซึ่งนักเรียนแต่ละคนจะต้องเรียนให้ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ดัชนีประสิทธิผลสามารถนำมาดัดแปลง เพื่ออ้างอิงค่าของเกณฑ์สูงสุดที่สามารถเป็นไปได้ ในกรณีนี้ค่าดัชนีประสิทธิผล อาจมีค่าได้ถึง 1.00

ค่าดัชนีประสิทธิผล สามารถใช้ได้กับข้อมูลมาตราส่วนด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่นการประเมินระหว่างทดลองใช้สื่อ 2 ชนิด ผลการประเมินก่อนใช้ คือ 2.99 และการประเมินหลังใช้คือ 3.51 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 86 คน ในกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 การประเมินก่อนการใช้สื่อ คือ 1.64 และการประเมินหลังการใช้สื่อ คือ 2.21 ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ขึ้นไป ความแตกต่างของค่าคะแนนระหว่างการประเมินก่อนการใช้สื่อ (การทดสอบก่อนเรียน) และการประเมินหลังการใช้สื่อ (คะแนนทดสอบหลังเรียน) คือ 0.52 สำหรับกลุ่มการทดลองที่ 1 และ 0.57 สำหรับกลุ่มการทดลองที่ 2 ซึ่งจะเห็นว่าความแตกต่างของคะแนนระหว่าง 2 กลุ่ม มีเพียงเล็กน้อย การเปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนสามารถใช้ E.I. ในการคำนวณได้ โดยในตอนแรกจะเปลี่ยนแปลงเป็นค่าร้อยละและค่าของคะแนนที่เป็นไปได้ทั้งหมด

บุญชม ศรีสะอาด (2542 : 157 - 159) กล่าวไว้ว่า การวิเคราะห์หาประสิทธิผลของสื่อวิธีสอนหรือนวัตกรรม ที่ครูผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิผล (Effectiveness) เพียงใด ก็นำสื่อที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้กับผู้เรียนที่อยู่ในระดับที่เหมาะสมกับที่ได้ออกแบบมา แล้วนำผลจากการทดลองมาวิเคราะห์หาประสิทธิผลหมายถึง ความสามารถในการให้ผลอย่างชัดเจนแน่นอนซึ่งนิยมวิเคราะห์ และแปลงผล 2 วิธี

1. จากการพิจารณาผลของการพัฒนา

วิธีนี้เป็นการเปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนเพื่อเห็นพัฒนาการหรือความงอกงาม ครูผู้วิจัยจะต้องสร้างเครื่องมือวัดในตัวแปรที่สนใจศึกษา เช่น แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นเครื่องมือที่สร้างเพื่อวัดผลการเรียนรู้ หลังจากเรียนเรื่องนั้น หรือ หลังการทดลองเรื่องนั้น ซึ่งจะต้องสร้างให้ครอบคลุมจุดประสงค์ เนื้อหาสาระที่เรียน หรือคุณลักษณะที่มุ่งวัด สร้างไว้ล่วงหน้าเมื่อก่อนจะเริ่มสอน ก็จะนำแบบทดสอบหรือเครื่องมือดังกล่าวมาวัดกับผู้เรียน เรียกว่าการทดสอบก่อนเรียนหรือก่อนทดลอง (Pretest) และหลังจากเรียนเรื่องนั้นจบแล้ว ก็นำแบบทดสอบชุดเดิมมาทดสอบกับผู้เรียนกลุ่มเดิม (Posttest) นำผลสอบทั้งสองครั้งมาเปรียบเทียบกัน โดยเขียนคะแนนหลังเรียนไว้ก่อนคะแนนก่อนเรียน จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือการพิจารณารายบุคคล และการพิจารณารายกลุ่ม

2. จากการหาค่าดัชนีประสิทธิผล

การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) กรณีรายบุคคล ตามแนวคิดของ Hofland จะให้สารสนเทศที่ชัดเจนโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{คะแนนเต็ม} \text{ คะแนนก่อนเรียน}}{\text{คะแนนหลังเรียน} \text{ คะแนนก่อนเรียน}}$$

โดยทั่วไป การหาดัชนีประสิทธิผลมักหาโดยใช้คะแนนกลุ่ม ซึ่งทำให้สูตรเปลี่ยนไป ดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน})(\text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

ชวลิต ชูกำแหง (2553 : 123) กล่าวสรุปดัชนีประสิทธิผล ได้ดังนี้

1. ค่าดัชนีประสิทธิผล ไม่ได้แปลว่ามีความรู้เพิ่มขึ้น เพราะคะแนนอยู่ในมาตราอันตรภาค (Interval Scale) ซึ่งไม่มีศูนย์แท้ มีแต่ศูนย์สมมติ จึงกล่าวอ้างได้เพียงว่ามีคะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละเท่าไร

2. ค่าดัชนีประสิทธิผลระหว่างกลุ่มไม่ได้แปลว่า กลุ่มที่มีค่า E.I. สูงกว่าจะมีคุณภาพการเรียนการสอนสูงกว่ากลุ่มใดมีค่า E.I. ต่ำ ใช้พิจารณาเฉพาะกลุ่มว่าโดยเฉลี่ยก่อนเรียนนักเรียนมีคะแนนมากอยู่แล้ว หลังเรียนจึงได้คะแนนเพิ่มขึ้นเล็กน้อย หรือเกือบจะได้คะแนนเต็มมักจะเป็นลักษณะของนักเรียนกลุ่มเก่ง ส่วนค่า E.I. สูงๆ แสดงว่าคะแนนก่อนเรียนมีน้อยหลังเรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นมาก จึงเป็นสิ่งที่ดีแต่ไม่ได้หมายความว่าดีกว่ากลุ่มที่ได้ค่า E.I. น้อย

3. การทดสอบสมมติฐานด้วย t-test (Dependent Samples) กับการหาค่า E.I. อาศัยข้อมูลจากการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนเช่นเดียวกัน ดังนั้นในงานวิจัยควรเลือกใช้เพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ดัชนีประสิทธิผลเป็นการเปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนเพื่อดูพัฒนาการของนักเรียนหลังจากทดลองนวัตกรรมไปแล้ว

6. ความพึงพอใจ

ความหมายความพึงพอใจ

ได้มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจ (Satisfaction) ไว้ดังนี้

ลักขณา สิริวัฒน์ (2539 : 132) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ ไว้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรมที่สนองความต้องการของมนุษย์และเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

ประสาธ อิศรปรีดา (2547 : 300) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจ ไว้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง พลังที่เกิดจากพลังทางจิตที่มีผลไปสู่เป้าหมายที่ต้องการของมนุษย์และเป็นพฤติกรรมไปสู่ และเป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

รัชนิวรรณ สุขเสนา (2550 : 66) ได้สรุปความหมายความพึงพอใจ ไว้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เช่นความรู้สึกชอบ รักพอใจ เต็มใจ และยินดี ซึ่งเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งทางด้านวัตถุ และ ด้านจิตใจ เป็นความรู้สึกที่มีความสุข เมื่อดำเนินปฏิบัติการนั้นๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

พัชระ งามซัด (2549 : 18) ได้สรุปความหมายความพึงพอใจ ไว้ว่า ความพึงพอใจต่อการเรียน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เรียนว่า มีความพอใจหรือไม่พอใจต่อการเรียนหรือการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากการเรียน ดังนั้นครูควรคำนึงถึงความพึงพอใจของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดกิจกรรมการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียน

จากข้างต้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือพฤติกรรมที่แสดงออกต่อสิ่งๆต่างในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งแสดงออกมาหลังจากได้รับประสบการณ์ในสิ่งที่ตรงกับความต้องการของมนุษย์ หรือรู้สึกมีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู หรือกิจกรรมทางการเรียนที่ได้รับมอบหมาย

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

บาร์นาร์ด (สุพินญา คำขจร. 2550 : 50 ; อ้างอิงมาจาก Barnard. 1968 : 339) ได้เสนอ ไว้ว่า บุคคลจะมีความพึงพอใจต่อการทำงานหรือกิจกรรมนั้น ขึ้นอยู่กับการกระตุ้นของสิ่งจูงใจ 8 ประการ คือ

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงินทอง สิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้
2. สิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสของบุคคล ได้แก่ ชื่อเสียง เกียรติยศ อำนาจพิเศษตำแหน่ง
3. สิ่งที่จูงใจเป็นสภาพ ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน
4. สิ่งจูงใจที่เป็นอุดมคติ ได้แก่ ความพึงพอใจของบุคคลที่ได้แสดงฝีมือ ความรู้สึกที่ได้ทำงานอย่างเต็มที่
5. สิ่งจูงใจที่เป็นความดึงดูดใจทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ฉันมิตรในหมู่เพื่อนร่วมงาน การยกย่องนับถือซึ่งกันและกัน
6. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพการทำงาน ได้แก่ การปรับปรุงวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับความสามารถ และให้สอดคล้องกับทัศนคติของแต่ละบุคคล
7. สิ่งจูงใจที่เอื้อโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงาน ได้แก่ การมีโอกาสแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมงานทุกชนิดที่หน่วยงานจัดขึ้น

8. สิ่งจูงใจเป็น สภาพการอยู่ร่วมกัน ได้แก่ ความพอใจของบุคคลที่ได้อยู่ร่วมกับการรู้จักกัน อย่างกว้างขวาง ความสนิทสนมกลมเกลียว ความร่วมมือในการทำงาน

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติกิจกรรมใดๆก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติจะเกิดความพึงพอใจในกิจกรรมหรือการทำงาน นั้นมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงานนั้น การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดกับผู้ปฏิบัติงาน เป็นสิ่งที่จำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามจุดประสงค์ มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ ความพึงพอใจ ดังนี้

มาสโลว์ (ทึคณา แคมมณี. 2550 : 69 ; อ้างอิงมาจาก Maslow. 1962 : unpagged) เป็น ทฤษฎีที่กล่าวถึง ความต้องการพื้นฐานตามธรรมชาติของมนุษย์อย่างเป็นลำดับขั้น

กล่าวคือ “มนุษย์เรามีความต้องการอยู่เสมอ เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองหรือมี ความพึงพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว ความต้องการด้านอื่นก็จะเกิดขึ้นอีก ความต้องการของเรา อาจจะซ้ำซ้อน ความต้องการหนึ่งยังไม่หมดอาจจะเกิดความต้องการหนึ่งเกิดขึ้นอีกได้” หากความ ต้องการพื้นฐานของมนุษย์ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ ก็จะเกิดแรงจูงใจที่สำคัญต่อการเกิด พฤติกรรมที่ต้องการให้สังคมยอมรับ และสามารถพัฒนาตนไปสู่ขั้นสูงขึ้น ได้นำแนวคิดนี้มาจัดการ เรียนในการสอนดังนี้

1. การเข้าใจถึงความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ สามารถให้เข้าใจพฤติกรรมของบุคคลได้ เนื่องจากพฤติกรรมเป็นการแสดงออกของความต้องการของบุคคล
2. การจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี จำเป็นต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่เขา ต้องการแสดงเสียก่อน
3. ในกระบวนการเรียนการสอน หากครูสามารถหาได้ว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความต้องการอยู่ใน ระดับขั้นใด ครูสามารถใช้ความต้องการพื้นฐานของผู้เรียนนั้นเป็นแรงจูงใจช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ดี
4. การช่วยให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนอย่างเพียงพอ การให้อิสราภาพและเสรีภาพแก่ผู้เรียนในการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมให้ ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ในการรู้จักตนเองตามสภาพความเป็นจริง

ธอร์นไดค์ (ทึคณา แคมมณี. 2550 : 69 ; อ้างอิงมาจาก Thorndike. 1993 : 56-57) มีความ เชื่อว่าการเรียนรู้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ซึ่งมีหลายรูปแบบบุคคลจะมีการ ลองถูกลองผิด พอใจมากที่สุดเมื่อเกิดการเรียนรู้แล้ว บุคคลจะใช้รูปแบบการตอบสนองที่เหมาะสม เพียงรูปแบบเดียว และจะพยายามใช้รูปแบบนั้นเชื่อมโยงในสิ่งเร้าในการเรียนรู้ต่อไปเรื่อยๆ กฎ ของธอร์นไดค์ สรุปได้ดังนี้

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าผู้เรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อยๆด้วยความเข้าใจจะทำให้การเรียนรู้นั้นคงทนถาวร ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อยๆ การเรียนรู้จะไม่คงทนถาวร และในที่สุดอาจลืมได้

3. กฎแห่งการใช้ (Law of Use and Disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง ความมั่นคงของการเรียนจะเกิดขึ้น หากได้นำมาใช้บ่อยๆหากไม่ได้นำมาใช้อาจจะลืมได้

4. กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of Effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะเรียนต่อไป ถ้าได้รับผลที่พึงพอใจ จะไม่ยอมเรียน ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียน

เฮอริชเบอร์ก (ริชชีวรรณ สุขเสนา. 2550 : 64 ; อ้างอิงมาจาก Herzberg.1595 : 113 - 115) ได้ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ เรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ซึ่งได้กล่าวถึงปัจจัยที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัยคือ

1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการทำงานซึ่งมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย

1.1 ความสำเร็จในการทำงาน หมายถึง บุคคลสามารถแก้ไขปัญหาจากการทำงานได้จนทำงานให้สำเร็จ จึงเกิดความพึงพอใจในผลสำเร็จนั้น

1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ หมายถึง การได้รับการยอมรับในความรู้ความสามารถ ทั้งจากผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และบุคคลอื่นในองค์กร

1.3 ลักษณะงาน หมายถึง งานที่น่าสนใจท้าทายความสามารถให้ต้องลงมือทำตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นงานที่ต้องการความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

1.4 ความรับผิดชอบ หมายถึง การได้รับการมอบหมายงานให้รับผิดชอบและอำนาจตัดสินใจงานนั้นอย่างเต็มที่โดยปราศจากการควบคุมอย่างใกล้ชิด

1.5 ความก้าวหน้าในงาน หมายถึง การได้เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นรวมทั้งการได้รับการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

2. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่จำกัดความไม่พึงพอใจในงานและปัจจัยที่ช่วยให้บุคคลยังคง ปฏิบัติงานได้ตลอดเวลา ประกอบด้วย

2.1 ค่าตอบแทน หมายถึง อัตราเงินเดือนและผลประโยชน์อื่นที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน

2.2 โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต

2.3 สัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง การติดต่อสื่อสารและสัมพันธภาพระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ร่วมงาน หรือระหว่างเพื่อนร่วมงานด้วยกัน

2.4 ความมั่นคงปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงในหน้าที่การงาน

2.5 สภาพการทำงาน หมายถึง ตารางการทำงานวัสดุอุปกรณ์และสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน

2.6 นโยบายองค์กร หมายถึง นโยบายการบริหารและการปฏิบัติงานในองค์การ การปฏิบัติงาน

หลักการของทฤษฎีการจูงใจของเฮิร์ซเบิร์ก สรุปได้ 2 ประการ คือ การปรับปรุงปัจจัยจูงใจสามารถเพิ่มความพึงพอใจในงานได้ และการปรับปรุงปัจจัยค้ำจุนสามารถป้องกันหรือจำกัดความไม่พึงพอใจในงานได้ เฮิร์ซเบิร์ก ได้เน้นปัจจัยการจูงใจ ได้แก่ ความสำเร็จในการทำงาน การยอมรับนับถือ ลักษณะงาน ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้า เพราะปัจจัยเหล่านี้ส่งผลโดยตรงต่อความจูงใจ

การวัดความพึงพอใจ

เผซิณ กิจระการ (2542 : 7) ได้กล่าวถึงแนวคิดของแฮทฟิลด์ และฮิวแมน (Hayfield and Human) ที่ได้พัฒนาแนวคิดของนักวิจัยต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือวัดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ คือ

ตัวแปรที่ 1 องค์ประกอบเกี่ยวกับงานที่ทำปัจจุบัน แบ่งเป็น ความตื่นเต้น/น่าเบื่อ ความสนุกสนาน/ไม่สนุกสนาน สภาพโล่ง/สภาพสลับ ความท้าทาย/ไม่ท้าทาย ความพอใจ/ไม่พอใจ

ตัวแปรที่ 2 องค์ประกอบด้านค่าจ้าง ประกอบด้วย ถือเป็นรางวัล/ไม่เป็นรางวัลมาก/น้อย ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม เป็นทางบวก / ทางลบ

ตัวแปรที่ 3 องค์ประกอบด้านการเลื่อนตำแหน่ง ประกอบด้วย ยุติธรรม/ไม่ยุติธรรม เชื่อถือได้/เชื่อถือไม่ได้ เป็นเชิงบวก/เป็นเชิงลบ เป็นเหตุเป็นผล/ไม่เป็นเหตุเป็นผล

ตัวแปรที่ 4 องค์ประกอบทางด้านนิเทศ/ผู้บังคับบัญชา ประกอบด้วย อยู่ใกล้/อยู่ไกลยุติธรรมแบบจริงจัง/ยุติธรรมแบบไม่จริงจัง เป็นมิตร/ค่อนข้างไม่เป็นมิตร เหมาะสมทางคุณสมบัติ /ไม่เหมาะสมทางคุณสมบัติ

ตัวแปรที่ 5 องค์ประกอบทางด้านเพื่อนร่วมงาน ประกอบด้วย เป็นระเบียบเรียบร้อย/ ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงาน/ ไม่จงรักภักดีต่อสถานที่ทำงานและเพื่อนร่วมงาน ดูน่าสนใจ/ดูเหนื่อยหน่าย

ถวิลย์ ธาราโกชน (2536 : 77 - 86) ได้เสนอถึงการวัดความพึงพอใจไว้ว่าในการวัดความรู้สึกหรือทัศนคติจะวัดออกมาในลักษณะของทิศทาง (Direction) ซึ่งมีอยู่ 2 ทิศทางคือมีทิศทางทางบวก

และทางลบ ทางบวก หมายถึง การประเมินค่าความรู้สึกในทางดี ชอบหรือพอใจ ส่วนทางลบ หมายถึง การประเมินค่าความรู้สึกในทางไม่ดี ไม่ชอบ ไม่พอใจ การวัดในลักษณะนี้เป็นการวัดในลักษณะ ปริมาณ (Magnitude) ซึ่งเป็นความเข้มแข็ง ความรุนแรงหรือระดับทัศนคติไปในทางที่พึงประสงค์ หรือไม่พึงประสงค์นั่นเอง

บุญชม ศรีสะอาด (2546 : 63-71) ได้เสนอเครื่องมือที่ใช้วัดความพึงพอใจ เช่นแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยชุดข้อคำถามที่ต้องการให้กลุ่มตัวอย่างตอบ โดยกาเครื่องหมายหรือเขียนตอบ หรือกรณีที่กลุ่มตัวอย่างงานหนังสือไม่ได้หรืออ่านยาก อาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม นิยามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดเห็นของบุคคล มีรายละเอียดดังนี้

1. โครงสร้างแบบสอบถาม มีส่วนประกอบโครงสร้างของแบบสอบถาม 3 ส่วน คือ

1.1 คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม เป็นส่วนแรกของการสอบถาม โดยระบุจุดมุ่งหมาย และความสำคัญที่ให้ตอบแบบสอบถาม คำอธิบายลักษณะของแบบสอบถามและวิธีตอบพร้อม ยกตัวอย่างประกอบ และตอนสุดท้ายจะกล่าวขอบคุณล่วงหน้า แล้วระบุชื่อเจ้าของแบบสอบถาม

1.2 สถานภาพทั่วไป เป็นรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น อายุ เพศ การศึกษา

1.3 ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมที่จะวัด ซึ่งอาจแยกเป็นพฤติกรรมย่อย ๆ แล้วสร้างข้อคำถามวัดพฤติกรรมย่อยๆนั้น

2. รูปแบบของแบบสอบถาม ข้อคำถามในแบบสอบถามอาจมีลักษณะเป็นปลายเปิดหรือแบบ ปลายปิด แบบสอบถามฉบับหนึ่งอาจเป็นแบบปลายเปิดทั้งหมดหรือแบบผสมก็ได้ ดังนี้

2.1 ข้อ ค า ถ า ม แ บ บ ป ล า ย เ ปื ด (Open – ended Form or Unstructured Questionnaire) เป็นคำถามที่ไม่ได้กำหนดคำตอบไว้เลือกตอบ แต่เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบ โดยใช้คำพูดของตนเอง

2.2 ข้อคำถามปลายปิด (Closed Form or Unstructured Questionnaire) เป็นคำถาม ที่มีคำตอบให้ผู้เขียนเขียนเครื่องหมาย ลงหน้าข้อความ หรือตรงกับช่องที่เป็นความจริงหรือความเห็น ของตน มีหลายแบบ ได้แก่

2.2.1 แบบให้เลือกตอบคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของตนเพียง คำตอบเดียว จาก 2 คำตอบ

2.2.2 แบบให้เลือกตอบคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของตนเพียง คำตอบเดียว จาก หลายคำตอบ

2.2.3 แบบให้เลือกตอบคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของตนได้หลายคำตอบ

2.2.4 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยให้ผู้ตอบตามระดับความคิดเห็นของตน อาจจัดในรูปของตาราง

2.2.5 แบบผสม หมายถึงมีหลายแบบอยู่ด้วยกัน

2.2.6 แบบให้เรียงลำดับความสำคัญ โดยเขียนเรียงลำดับความชอบต่อสิ่งนั้น

2.2.7 แบบเติมคำสั้นๆ ลงในช่องว่าง สิ่งที่เติมมีความเฉพาะเจาะจง

3. หลักเกณฑ์การสร้างแบบสอบถาม มีดังนี้

3.1 กำหนดจุดมุ่งหมายให้แน่นอนว่าต้องการถามอะไร

3.2 สร้างคำถามให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

3.3 เรียงข้อคำถามตามลำดับให้ต่อเนื่องสัมพันธ์กันตรงหัวข้อที่ได้วางโครงสร้างไว้

3.4 ไม่ควรให้ผู้ตอบตอบมากเกินไป เพราะจะทำให้เบื่อหน่าย ไม่ให้ความร่วมมือหรือตอบโดยไม่ตั้งใจ

3.5 ให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความลำบากน้อยที่สุดในการตอบ ดังนั้นควรใช้ข้อคำถามแบบปลายปิด ผู้ตอบแบบสอบถามเพียงแต่กาตอบในแบบสอบถาม

3.6 สร้างข้อคำถามให้มีลักษณะที่ดี คือมีลักษณะดังนี้

3.6.1 ใช้ภาษาที่ชัดเจนเข้าใจง่ายไม่กำกวม ไม่มีความซับซ้อน

3.6.2 ใช้ข้อความที่สั้นกะทัดรัด ไม่มีส่วนฟุ่มเฟือย

3.6.3 เป็นข้อคำถามที่เหมาะสมกับผู้ตอบโดยคำนึงถึงสติปัญญาระดับการศึกษา ความสนใจของผู้ตอบ

3.6.4 แต่ละข้อควรถามเพียงปัญหาเดียว

3.6.5 หลีกเลี่ยงคำถามที่จะตอบได้หลายทาง

3.6.6 หลีกเลี่ยงคำถามที่จะทำให้ผู้ตอบเบื่อหน่าย ไม่รู้เรื่อง หรือไม่สามารถตอบได้

3.6.7 หลีกเลี่ยงคำที่ผู้ตอบตีความแตกต่างกันเช่น บ่อยๆ เสมอๆ รวยโง่ ฉลาด

3.6.8 ไม่ใช่คำถามที่เป็นคำถามนำผู้ตอบให้ผู้ตอบตามแนวหนึ่งแนวใด

3.6.9 ไม่เป็นคำถามที่จะทำให้ผู้ตอบเกิดความลำบากใจหรืออึดอัดใจที่จะตอบ

3.6.10 ไม่ถามในสิ่งที่รู้แล้ว หรือวัดด้วยวิธีอื่นได้ดีกว่า

3.6.11 ไม่ถามในเรื่องที่เป็นความลับ

3.6.12 คำตอบที่ให้เลือกในข้อคำถามควรมีให้ครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างทุกคนสามารถเลือกตอบได้ ตรงกับความจริงตามความเห็นของเขา บางครั้งอาจมีตอนให้เดิน

4. มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) เป็นมาตราวัดชนิดหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือประเภทแบบสอบถาม แบบวัดด้านจิตพิสัย เช่น เจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ฯ มีลักษณะสำคัญ 4 ประการ ดังนี้

4.1 มีระดับความเข้มข้นให้ผู้ตอบเลือกตอบตามความคิดเห็น เหตุผลสภาพความเป็นจริง ตั้งแต่ 3 ระดับ ขึ้นไป

4.2 ระดับที่เลือกอาจเป็นชนิดที่มีด้านบวกและด้านลบในข้อเดียวกันหรือมีเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง โดยที่อีกด้านหนึ่งจะเป็นศูนย์หรือระดับน้อยมาก

4.3 บางข้อมีลักษณะเชิงนิมิต (Positive Scale) บางข้อมีลักษณะเชิงนิเสธ (Negative Scale)

4.4 สามารถแปลงผลตอบเป็นคะแนนได้ จึงสามารถวัดความคิดเห็นคุณลักษณะด้านจิตพิสัยออกมาในเชิงปรมาณได้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามวัดความพึงพอใจชนิดปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อวัดความรู้สึกชื่นชอบ พื่อใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ โดยคำนึงโครงสร้างหลักในการสร้างรูปแบบและลักษณะของแบบสอบถามที่ดี

7. ภายวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

ศศิณา อุ่นเมือง (2559 : 52-56) ได้ศึกษาการพัฒนาการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านสระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 อำเภอเชียงม่วน จังหวัดพะเยา ภาคเรียนที่ 2 การศึกษา 2557 จำนวน 17 คน วัดดูประสงค์เพื่อ พัฒนาการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนภาษาอังกฤษก่อน และหลังใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ ผลการศึกษาพบว่า (1) ทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีการพัฒนาขึ้น จากคะแนนทดสอบการเขียนหลังแผน ตั้งแต่แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 จนถึงแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 6 (2) ผลสัมฤทธิ์การเขียนภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

สุพรรณษา ทิพย์เที่ยงแท้ (2557 : 65-69) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นชะอำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเทศบาล 2 วัดไทรย้อย (ญาณธรรมสัมฤทธิ์) จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 25 คน วัดดูประสงค์ของการวิจัย (1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยใช้ข้อมูลชะอำ (2) พัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ การเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการ

สื่อสารให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (3) ศึกษาผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (4) ประเมินทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อกสื่อสารก่อนและหลังการใช้แบบฝึกทักษะ ความคิดเห็นต่อนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ และการปรับปรุงแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องการให้สร้างแบบฝึกทักษะที่มีรูปภาพประกอบ สวยงาม มีรูปแบบที่หลากหลาย เนื้อหาน่าสนใจ โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นที่ใกล้ตัวมาสร้างเป็นแบบฝึก (2) แบบฝึกทักษะ การเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85.15/81.20 (3) ผลการทดลองใช้แบบฝึกทักษะ การเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร พบว่า นักเรียนสามารถเขียนประโยคภาษาอังกฤษได้ดีกว่าเดิม ตอบคำถามได้ถูกต้อง (4) นักเรียนมีทักษะในการเขียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 (5) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ และรักความเป็นไทย/รักท้องถิ่น อยู่ในระดับดี (6) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อแบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก

ชมพูนุช สำแดงเดช (2554 : 85-90) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วัตถุประสงค์ในการวิจัย (1) เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังเรียนอยู่ใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนหนองบัวครูรัฐประชาสรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 18 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ แบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน ผลการวิจัยพบว่า (1) แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.82/84.15 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (2) นักเรียนที่เรียนโดยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษมีผลสัมฤทธิ์ทางเรียนเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 (3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นอยู่ในระดับมาก

ทศพร ตาดสุวรรณ (2550:76-79) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วัตถุประสงค์การวิจัย (1) เพื่อพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียน

คำศัพท์ภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 75/75 (2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านดอนกลาง กลุ่มเครือข่ายวิจิตรวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษ เป็นแบบเลือกตอบจำนวน 40 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า (1) เป็นฝึกเสริมทักษะการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.36/76.29 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

ชมพูชัช มีทอง (2549 : 62-70) ได้ศึกษาการสร้างชุดฝึกทักษะการเขียนคำบรรยายภาพเป็นภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วัดดูประสงค์การวิจัย (1) เพื่อออกแบบและสร้างชุดฝึกทักษะการเขียนคำบรรยายภาพเป็นภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หรือได้รับการฝึกทักษะให้ถึงเกณฑ์ร้อยละ 70 (2) เพื่อวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการเขียนคำบรรยายภาพเป็นภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพถึง 70/70 (3) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนคำบรรยายภาพเป็นภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนบ้านผาเวียง อำเภอศรีสาชนาลัย จังหวัดสุโขทัย จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 28 คน ได้มาโดยการเลือกสุ่มเฉพาะแบบเจาะจง โดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ ชุดฝึกทักษะการเขียนบรรยายภาพเป็นภาษาอังกฤษ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ แบบสอบถามความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนชุดฝึกทักษะการเขียนบรรยายภาพเป็นภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 คือเฉลี่ยร้อยละ 89.76 (2) ชุดฝึกทักษะการเขียนบรรยายภาพเป็นภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.26/89.76 (3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อชุดฝึกทักษะการเขียนบรรยายภาพเป็นภาษาอังกฤษอยู่ในระดับพอใจมากเป็นอย่างยิ่ง

ณัฐกานต์ ต้นทิพย์ (2547 : 62-68) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วัดดูประสงค์การวิจัย (1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา

ภาษาอังกฤษ หรือได้รับการฝึกทักษะให้ถึงเกณฑ์ร้อยละ 70 (2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อชุดกิจกรรมฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนบ้านห้วยไต้ อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 1 ห้องเรียนรวม 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ชุดกิจกรรมฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ แบบวัดความพึงพอใจในการเรียน ผลการวิจัย พบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนการใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เท่ากับ 17.25 (2) ความพึงพอใจของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่อชุดกิจกรรมฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ชูลี กลิ่นสุวรรณ (2547 : 54-57) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วัดลูประสงค์เพื่อ (1) พัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะ (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านภาษาอังกฤษ (3) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 74.33 และดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.70 หมายความว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 70

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการสอนเขียน สรุปได้ว่า วิธีการสอนเขียนเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่จะทำให้มีทักษะการเขียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จ ซึ่งเทคนิคการสอนเขียนนั้นมีหลายวิธี เช่น การเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษให้ที่ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารยังช่วยให้การเรียนการสอนน่าสนใจ สนุกสนาน เพลิดเพลิน ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย จึงอาจกล่าวได้ว่า เป็นสื่อการเรียนการสอนที่สนองความต้องการ และความแตกต่างของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ลอเรย์ (Lawrey. 2001 : 817-A) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้แบบฝึกทักษะกับนักเรียนระดับ 1 ถึงระดับ 3 จำนวน 87 คน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะมีคะแนนหลังการทำแบบฝึกมากกว่าคะแนนการทดสอบก่อนการทำแบบฝึกทักษะ และนักเรียนทำแบบทดสอบหลังจากฝึกทักษะแล้วได้ถูกต้องเฉลี่ยร้อยละ 89.8 นั่นคือแบบฝึกทักษะเป็นเครื่องช่วยให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

ชเวดิงเกอร์ (Schwendinger. 2002 : 51) ได้ศึกษาผลการเขียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 503 คน โดยใช้แบบฝึกที่รูปภาพเหมือนของจริงแบบเขียนตามคำบอก และทดสอบการเขียนสะกดคำ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกที่มีรูปภาพเหมือนจริง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยไม่ได้ใช้รูปภาพเหมือนจริง

บรันนิง (Brunning. 2000: 318) ได้ศึกษาการเขียนเชิงพรรณนา ในเรื่องการใช้วิธีสอน เชิงสร้างสรรค์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการสอนวิชาการประพันธ์ โดยใช้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นปีที่ 1 เครื่องมือได้แก่ แบบฝึกทักษะและการเขียนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ สามารถช่วยในการส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ช่วยพัฒนาทักษะและความสามารถด้านการเขียนของผู้เรียน นอกจากนี้ยังพบว่า การจัดการเรียนการสอนด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีผลกระทบต่อผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่ำมาก และช่วยเก็บตัวเขียนคนเดียว มากกว่าหลักสูตรวิชาการประพันธ์แบบเก่า

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศสรุปได้ว่า แบบฝึกเสริมทักษะเป็นสื่อการเรียนการสอนที่สำคัญสำหรับนักเรียน ทำให้นักเรียนสนใจบทเรียน เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้และเข้าใจบทเรียนได้เร็ว ทำให้การสอนของครู การเรียนของนักเรียนมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีพัฒนาการทักษะทางภาษาได้ดียิ่งขึ้น ส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษดีขึ้นและมีความพึงพอใจในการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น